

Bulletin advokacie

eFocus

Bulletin advokacie je stavovský odborný časopis, vydávaný Českou advokátní komorou, zapsaný do Seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik ČR, a je držitelem prestižního ocenění Právnícký časopis ČR pro rok 2014, 2015 a 2016.

Vybíráme pro Vás: (Ne)zrušit § 127a o. s. ř.?

autor: **JUDr. Jiří Grygar, Ph.D.**

Návrh nového zákona o znalcích usiluje mimo jiné i o novelu občanského soudního řádu, jmenovitě o vypuštění ustanovení § 127a o. s. ř., tedy možnost stran předkládat v soudním řízení znalecké posudky zpracované soudním znalcem na základě jejich zadání a nikoli soudu. Ustanovení § 127a o. s. ř. přitom bylo do o. s. ř. vloženo před pouhými pěti lety (zákonem č. [218/2011](#) Sb. s účinností od 1. 9. 2011).

Důvodová zpráva tehdy uváděla, že:

*„Zavedení shodné úpravy jako v trestním řádu (tj. § 110 t. ř. – pozn. aut.) má za cíl umožnit předložit účastníkům znalecký posudek, který za předpokladu, že bude vyhotoven znalcem zapsaným v seznamu znalců a jeho součástí bude prohlášení znalce o vědomosti trestních následků nepravdivého posudku, bude mít pro účely soudního řízení důkazní hodnotu znaleckého posudku, nikoli pouze listinného důkazu. **Dnešní praxe**, kdy znalecký posudek předložený stranou může být pouhou námitkou pravosti a správnosti (pravdivosti) proti stranou zpochybněn a soudu nezbyvá, než ustanovit si svého znalce, **je pro řízení zatěžující a neekonomická.**“*

Nyní důvodová zpráva uvádí, že:

*„Toto ustanovení bylo do občanského soudního řádu zavedeno novelou z roku 2011. Jeho účelem bylo zefektivnit a zrychlit řízení a snížit náklady. Po uplynutí čtyř let lze bohužel konstatovat, že toto ustanovení **způsobuje v praxi mnohé problémy**. Pokud je pro dané řízení účelné předložit znalecký posudek, strany této možnosti velice často využívají. Nezřídka své vlastní **znalecké posudky předkládají obě strany sporu**, přičemž takovéto posudky pak bývají často **protichůdné. Zůstává tak opět na soudci, aby tyto dva znalecké posudky zvážil a pokud není na jejich základě možno učinit jednoznačný závěr nebo má-li soudce pochybnost o jejich správnosti, bývá zpravidla ustanoven další znalec, který zpracuje revizní posudek. Následně má soudce často k dispozici tři různé posudky se třemi odlišnými závěry**. Dá se tedy shrnout, že zakotvení ustanovení § 127a **nevedlo ke snížení nákladů řízení, a zcela určitě ani k jeho zjednodušení či zrychlení**. Zároveň **tendenčně psanými znaleckými posudky „na míru“ jedné konkrétní straně soudního řízení velice trpí vážnost této profese a důvěra v ni**. Prakticky toto ustanovení do značné míry komplikuje i samotnou práci soudu. Toto ustanovení s sebou přineslo rozsáhlé nezamýšlené dopady do všech možných oblastí znalecké činnosti, včetně odměňování, což lze považovat za velice problematické. Navrhuje se tedy navrátit se ke stavu před novelou č. [218/2011](#) Sb. Jestliže tedy znalec podá posudek mimo řízení na základě žádosti účastníka, nebude se jednat o provedení důkazu znaleckým posudkem ve smyslu § 127 občanského soudního řádu, nýbrž o **důkaz listinou** podle § 129 občanského soudního řádu. **I v tomto případě může dojít k***

nesouladu těchto dvou důkazů, nebude se však již jednat o nesoulad dvou znaleckých posudků, ale znaleckého posudku a listiny. Vypracování revizního znaleckého posudku pak bude přicházet do úvahy zejména **tam, kde by soud měl závažné pochybnosti o správnosti již vypracovaného znaleckého posudku.** Předpokládá se snížení nákladů řízení, ve kterém je možno či dokonce nutno využít znaleckých posudků. S ohledem na zrušení ustanovení § 127a občanského soudního řádu **již nebudou moci strany předkládat znalecké posudky jako důkaz podle ustanovení § 127, ale pouze jako důkaz listinný.** Zároveň pak lze předpokládat, že v důsledku nově zavedených opatření **budou znalecké posudky kvalitnější a nebude již tolik případů, kdy si soudce bude muset nechávat zpracovat revizní znalecký posudek.** Právě v souvislosti se zrušením § 127a občanského soudního řádu, **tak nebude muset činit ani v případě, kdy by obě strany řízení předložily své vlastní znalecké posudky, které by byly kontradiktorní.** Dopad na celkovou cenu řízení má zajisté i jeho délka. Lze předpokládat, že pokud již nadále nebudou znalci moci bezdůvodně odmítat zpracovat znalecký posudek pro orgán veřejné moci a bude se dodržování této povinnosti striktně hlídat a zároveň nebude možno (kromě zcela výjimečných případů) opakovaně prodlužovat lhůtu pro zpracování znaleckého posudku, celková délka řízení se zkrátí. Lze se domnívat, že v důsledku zvýšení znalečného by mohl být o výkon znalecké činnosti pro orgány veřejné moci větší zájem a znalci by tak mohli být ve své činnosti flexibilnější. Tento návrh zákona rovněž stanoví najisto, že výkon znalecké činnosti je podnikáním, v souladu s právem Evropské unie a její judikaturou. Společně s výrazným navýšením znalečného by pak měla tato skutečnost vést k zvýšenému výběru daní na základě zákona o daních z příjmů, resp. v případě plátců daně z přidané hodnoty i zvýšený výběr této daně podle příslušného zákona. V návaznosti na zvýšení znalečného lze rovněž očekávat, že dojde k **následné směně finančních prostředků za jiné produkty.**“

Předně je nutné konstatovat, že jako důkaz mohou sloužit všechny prostředky, jimiž lze zjistit stav věci a že jednotlivé důkazní prostředky jsou zákonem vypočteny jen **příkladm** (§ 125 o. s. ř.) a zákon **nestanoví ani jejich pořadí, ani jejich závažnost**, když soud má důkazy hodnotit podle své úvahy, a to každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti a přitom pečlivě přihlížet ke všemu, co vyšlo za řízení najevo (§ 132 o. s. ř.). Jednotlivé důkazy tedy nemají předem stanovenou důkazní sílu, tj. ani tzv. soukromé listiny nemohou mít nižší váhu než znalecký posudek, zpracovaný na základě zadání soudu.

Pokud tedy důvodová zpráva uvádí, že při zrušení § 127a o. s. ř. již nepůjde o nesoulad dvou znaleckých posudků, ale „jen“ znaleckého posudku a listiny, pak procesní důsledky musí ale být zásadně stejné jako u rozporu mezi dvěma znaleckými posudky, resp. při rozporu mezi jakýmikoli dvěma (či více) obsahově protichůdnými důkazy.

Soudu tak jako tak nezbyde, než aby se s takovou situací vypořádal, a to:

- buď v rámci hodnocení důkazů, pokud lze na základě pravidel formální logiky některé závěry vyplývající z určitého důkazu vyvrátit,
- anebo doplněním dokazování (primárně konfrontací znalců a až následně případně revizním znaleckým posudkem od subjektu s vyšší odborností než dosavadní znalci).

Tvrzení důvodové zprávy že nebude muset být zpracován revizní znalecký posudek v případě, kdy by obě strany řízení předložily své vlastní znalecké posudky, které by byly kontradiktorní, tedy není správné.

Důvodová zpráva zmiňuje jen případy soudních sporů, kdy každá ze stran předložila znalecký posudek, a že jejich obsah nebyl souladný. Nehovoří však vůbec o tom, jaká je četnost takových případů a vůbec nehovoří o tom, v kolika jiných řízeních byl znalecký posudek předložen jen jednou stranou a soud na jeho základě rozhodl ve věci. Právě taková statistická data by byla relevantním

údajem o (ne)účelnosti § 127a o. s. ř. v praxi.

Oproti tvrzení důvodové zprávy lze naopak konstatovat teoretickou slabinu § 127a o. s. ř. v tom, že znalecký posudek je finančně nákladnou záležitostí a že naopak není procesně uspokojivě řešena situace, kdy znalecký posudek je předložen jen jednou stranou a druhá na zadání zpracování znaleckého posudku nemá prostředky. Nicméně i v takových případech platí totéž, co by platilo, pokud by byl znalecký posudek zpracován znalcem na popud soudu a některá ze stran nesouhlasila s jeho obsahem. Bylo by její věcí, aby svými argumenty obsah posudku zpochybnila. Tedy ani taková slabina není ve skutečnosti dána.

Je-li tvrzeno, že znalecké posudky budou po zrušení § 127a o. s. ř. kvalitnější, pak nelze říci na základě čeho se tak zákonodárce domnívá, když naopak možnost kontradiktornosti znaleckých posudků může být vnímána jako prostředek ke zjištění znalců podávajících obsahově nesprávné posudky. Jde o rozdíl v nahlížení na § 127a o. s. ř. buď jako na institut zaplevelující nebo naopak umožňující očištění, když bez střetů protichůdných názorů nelze existenci střetu vůbec odhalit.

Celý článek čtěte >>> [zde](#).

Bulletin advokacie, Bulletin advokacie online
Česká advokátní komora

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Recenze publikace: Chalupa, R. Zákon směnečný a šekový – komentář směnečné části. Zákon o mezinárodním právu soukromém – komentář směnečné části. Praha: Leges, 2021, 646 s.](#)
- [Recenzia](#)
- [Budoucnost je v technologiích i udržitelnosti](#)
- [Anotační recenze: Vyvlastnění a vyvlastňovací řízení](#)
- [Věznice jsou přeplněné a věznění příliš drahé. Knihou Tresty budoucnosti chce INFO.CZ otevřít diskuzi o změnách](#)
- [Recenze na knihu: Zdeňková, V., Seidlová, M., Čornejová, H., Peterová H.: Jak správně vytvářet a využívat FKSP: Jak postupovat při poskytování příspěvku na stravování.](#)
- [Recenze na knihu: Zuzana Strnadová: Co by měl vědět příjemce dotace. 1.vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2019, ISBN: 978-80-247-3076-9](#)
- [Ondřej Chmela: Zrušení poplatku za podnět k ÚOHS lze považovat za správné](#)
- [Anotační recenze: Koudelka, Z., Průcha, P., Zwyrtek Hamplová, J.: Zákon o obcích \(obecní zřízení\) – Komentář. Praha: Leges, 2019, 480s](#)
- [Pražské finále osmého ročníku konferencí Soukromé právo](#)
- [Recenze: Jakub Tomšej a kolektiv – Zaměstnávání cizinců v České republice](#)